

မြန်မာစာ မြန်မာစကားထဲက အခက်ကလေးတွေ

မြန်မာစာသင်မယ့် နိုင်ငံခြား သားတွေ ကြိုရတဲ့ မြန်မာစာထဲက အခက်အခဲလေးတွေကို မြန်မာစာဆရာမတစ်ယောက်အနေနဲ့ ဝေမျှ ပြောပြဖို့ စိတ်ကူးပါ တယ်။
မြန်မာပြည်ကို အလုပ်တာဝန်နဲ့ သွားကြမယ့် အမေရိကန် သံတမန်တွေကို မြန်မာစာ မြန်မာစကားသင်ပေးရတုန်းက ကြိုရတဲ့ အတွေ့အကြုံကို အခြေခံပြီး ရေး မှာပါ။

ပထမဆုံး ဗျည်း ၃၃ လုံး မှာ စကြိုရတာက ဂ နဲ့ ဃ .. ဇ နဲ့ ဈ .. ဒ နဲ့ ဓ .. န နဲ့ ကာ.. ဝ နဲ့ ဘ .. ယ နဲ့ ရ .. အထူးသဖြင့် ငှု | ဌ | ည | ပ | ကာ .. အဲဒီ ဗျည်းတွေကို ဘာဖြစ်လို့ အသံတူ လျက်နဲ့ အက္ခရာ နှစ်မျိုး ထားသလဲ.. ဆိုတဲ့ မေးခွန်းပါ ။ အသံတူပေမဲ့ အဓိပ္ပါယ် ကွဲတွေ ပေးပါတယ် လို့ ကျမ က အဖြေပေး ပေမဲ့ ဒါက သူတို့အတွက် လုံလောက် ခိုင်မာတဲ့ အဖြေ ကောင်း တော့ မဟုတ်ပါဘူး။ မြန်မာစာ ထဲမှာ ရှိနေတဲ့ ပါဠိစကားလုံး တွေအတွက် သုံးလေ့ရှိတဲ့ အက္ခရာတွေပါလို့ ပြောတာ လည်း ဟုတ်တော့ မဟုတ်သေး ပါဘူး။ ပုံမှန် အက္ခရာ နဲ့ ရေးလည်း အဓိပ္ပါယ် သတ်မှတ်ထား လိုက် ရင် နားလည်မှာပဲ မဟုတ် လား.. ဆိုတဲ့ ဆင်ခြေ ပေးလို့ ရပါတယ်။ ဥပမာ - သာဓု ကို သာဒု ရေးထုံး ရှိလိုက်ရင် ရတာပဲ ဆိုတာမျိုးပါ။ မြင်လိုက်တာ နဲ့ ပါဠိပဲလို့ တန်းသိစေတဲ့ အကျိုး တော့ ရှိပါတယ်ပေါ့။

နောက်တော့ သရတွေ အသတ်တွေ ဗျည်းတွဲစဉ်တွေ ..။ သူတို့ခမျာ Alphabet တွေ ကို ချရေးလိုက်ရင် စကားလုံး (Word) ဖြစ်သွားတဲ့ Flat form စာလုံး ပေါင်းပုံ နဲ့သာ ယဉ်ပါး ခွဲသူတွေမို့ မြန်မာစာလို စကားလုံး (Word) ဖြစ်ဖို့ အက္ခရာတစ်ခုကိုပဲ လုံးကြီး တွေ တင် လိုက်.. တစ်ချောင်းငင်တွေ ပင့်.. ရစ်.. ဝဆွဲ.. ဟထိုး .. တွေကြား ပတ်ချာ ရမ်းပြီပေါ့။

အဲဒီနောက်မှာတော့ အကြီးဆုံး ပြဿနာတစ်ခု ထပ်လာပြန်ပါပြီ။ အဲဒါကတော့ ကျမတို့ မြန်မာတွေ ပြောလေ့ရှိတဲ့ ရေးတော့ အမှန် ဖတ်တော့အသံဆိုတဲ့ ကိစ္စပါ။ အင်္ဂလိပ်စာ မှာလည်း ရှိတယ် ဆိုပေမဲ့ မြန်မာစာမှာလည်း အတော်ကို များပါတယ်။ ဥပမာ -

အင်္ဂလိပ်စာ မှာ Put နဲ့ But မှာ Vowel အသုံးတူပေမဲ့ အသံထွက် မတူတာမျိုးပါ။ Flood နဲ့ Stood အသံထွက် မတူတာမျိုးပါ။ မြန်မာစာမှာကျတော့ သံညှင်း- သံတင်း - သံပြင်း ပြောင်း တဲ့ ကိစ္စက ပြဿနာပါ။ ကလေး ကို ခလေး လို့ အသံထွက်လျက်နဲ့ ဘာလို့ ခ.. နဲ့ မပေါင်းရသလဲ ပေါ့။ ကစားစရာ .. ခရ .. ကဏန်း .. စပါး... ။ အဲလို ပြဿနာတွေက သူတို့ အတွက်တော့ သိပ်ကြီးတာပါ။ ဒါကို ဘယ်လို မှတ်ရမလဲ.. ဘယ်လို စနစ်နဲ့ မှတ် သင့် သလဲ ဆိုတာကို အသေးစိတ်ပြောပြဖို့ကျတော့ ကျမတို့အတွက် ပြဿနာပေါ့။ ဘာဖြစ်လို့လဲ ဆိုတော့ ဥပမာ.. ကလေးကို ခလေးလို့ ပြောပြီး ကတိကိုကျတော့ ဂဒိ လို့ ပြောနေကြတာ၊ ကစားစရာ ကိုကျတော့ /ဂဏးယာ/ လို့ ပြောပေမဲ့ ကမာရွတ် ကျတော့ ရေးတဲ့အတိုင်း ကမာရွတ် လို့ပဲ ပြောတာတွေ။ တကယ်တော့ ဘာသာ စကား သင်တာဟာ Linguistics ပညာ သင်နေတာမဟုတ်တဲ့အတွက် မြန်မာစကားစစ်စစ်လို့ ဆိုနိုင်တဲ့ စကားလုံးတွေမှာ အသံပြောင်းတတ်ပေမဲ့ မွေးစားစကားလုံး ပါဠိ တို့ မွန် စကားလုံး တို့မှာဆိုရင် ပြောင်းလေ့မရှိတတ်ဘူးဆိုတာမျိုးအထိ သူတို့ကို ရှင်းပြဖို့ မလိုပါ ဘူး။ အဲဒီအခါ စကားလုံးတွေကို အလွယ်တကူ မှတ်မိ ကျွမ်းဝင်စေဖို့ ကျောင်းသား တွေကို များများလေ့ကျင့်ဖို့သာ ဖန်တီးပေးရပါတယ်။

နောက်ဆုံး ဗျည်းတွဲ အဆင့်ကိုရောက်တဲ့အခါမှာတော့ သူတို့အခက်အခဲက ကျ ၊ ကြ ကို အသံထွက်ဖို့ ခက်တာပါ။ Nasal sound တွေဖြစ်တဲ့ နောက် သူတို့အတွက် ခက်တဲ့ အသံထွက် တွေ.. င ၊ ည ကို ကွဲဖို့ တော်တော် အချိန်ယူ လေ့ကျင့်ရပါတယ်။ န ၊ မှ ၊ ည သံတွေ ထွက်ရာ မှာလည်း နည်းနည်းတော့ ကသိကအောင့် ဖြစ်တတ်ကြပါတယ်။ ပြီးတော့ 'ချ' ကို 'ဂျ' လို့ အသံ ပြောင်းထွက်တာမှာလည်း Glottal Stop နောက်က စကားလုံး မဟုတ် ရင် အသံပြောင်းတယ်လို့ ပုံသေနည်း ပေး လိုက် ရင် အဆင်ပြေ သွားပါတယ်။ အဲဒီ အဆင့် ကျော်သွားရင်တော့ အခြေခံအဆင့်မှာ အခက်အခဲ အတော် ပါး သွားပြီလို့ ပြောနိုင်ပါ တယ်။

အသံထွက် နဲ့ ပတ်သက်ရင်တော့ ဘယ်နေရာမှာ အသံဝက် (မကြာဝက်) ထွက်ရမလဲ.. ဘယ်နေရာမှာ သံပြည့်ထွက်ရမလဲဆိုတာက အခက်ဖြစ်ပါတယ်။ စကား ၊ သမီး ၊ ကလေး ၊ ဆရာ ဆရာမ ၊ ပထမ ၊ အမေ ၊ အဖေ .. လို စကားလုံးတွေကို ရှေ့ စကားလုံး ကို သံဝက်ပဲ ထွက်တယ် ဆိုတဲ့ နောက်မှာ တချို့ သရသံတွေကို ရှေ့ စကားလုံး အဖြစ် ပြောရာမှာ အသံတစ်ဝက်ပြောင်းတယ်ဆိုတာမျိုးက သူတို့အတွက် ခက်လေ့ရှိပါတယ်။ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ မြန်မာစာမှာက တချို့ '်' သရသံကနေ '်' သရသံကို ပြောင်းတာမျိုး ၊ 'ေ' သရ ကနေ '်' သရသံ ကို ပြောင်းတာတွေလည်း ရှိနေ တာကြောင့်ပါ။ ဥပမာ - ပုလဲပုတီးကို /ပလဲဘဒီး/ လို့ ဖတ်ရတာမျိုး သေနတ် ကို သနတ် လို့ ဖတ်ရတာမျိုးတွေပေါ့။ အဲလို အမြဲတမ်းပြောင်းတာလည်း မဟုတ်တော့ သူတို့ အတွက် အခက်တွေ့စေပါတယ်။ သေနတ်မှာ အသံပြောင်းပေမဲ့ လေယာဉ် ကျတော့ မပြောင်းတာမျိုးပါ။

ဒါပေမဲ့ ဝါကျရေးတဲ့အဆင့်ရောက်ပြီဆိုရင်တော့ မြန်မာစာမှာ ရှိတဲ့ Formal Usage နဲ့ Informal Usage တွေကြောင့် နည်းနည်း အခက်ကြုံရပါတယ်။ 'တယ် - သည်' ၊ 'မယ် - မည်' ၊ 'တဲ့ - သော' ၊ 'ရင် - လျှင်' ၊ 'တကယ်လို့ - အကယ်၍' ၊ 'ဒါပေမဲ့ - သို့သော်'.. တွေကစလို့ .. 'ဘာကြောင့်လဲဆိုတော့ ၊ ဘာဖြစ်လို့လဲဆိုတော့ - အဘယ်ကြောင့် ဆိုသော်' တွေမှာတော့ သူတို့ အတော် ချွေးပြန်ပါတယ်။ အဲဒီနောက်ပိုင်း တကယ့် Authentic text တွေဖတ်လာတဲ့အချိန်မှာတော့ သူတို့ တော်တော် ပင်ပန်းကြပါတယ်။ အဲဒီ အခြေနေဟာ Intermediate အဆင့်လောက်အထိ ဖြစ်ပါတယ်။

ဘာသာစကားတစ်ခုကို ချောချောမွေ့မွေ့ တတ်ကျွမ်းဖို့ဆိုတာမှာ အဓိကကတော့ အားလုံး သိပြီးဖြစ်တဲ့အတိုင်း အလေ့အကျင့်များများ ရှိဖို့ကသာ သော့ချက်ပါပဲ။ ပြီးတော့ ကျမ သဘောအရတော့ အခြေခံအဆင့်မှာကို အသံထွက် နဲ့ အသုံးအနှုန်း တွေကို မှန်မှန်ကန်ကန် ပြောတတ်အောင် လေ့ကျင့်ပြီးမှ ဖြည်းဖြည်းချင်း အဆင့်မြှင့်

သွားပြီး အဆင့်တိုင်းကို အပြန်ပြန် လေ့ကျင့်ခြင်းဟာ ဘာသာစကားတစ်ခုကို ကျွမ်းကျင် ဖို့ အကောင်းဆုံး ပြင်ဆင်မှု ဖြစ်တယ်လို့ ယူဆပါကြောင်း။

မေငြိမ်း

ဒီဇင်ဘာ ၁၄၊ ၂၀၁၅။